3 картка

Уміння робити вибір

Уміння обирати є надзвичайно важливим у житті людини. Якщо подумати, то кожен і кожна з нас робить вибір безліч разів навіть впродовж одного дня. Можливість обирати свій спосіб, свій варіант і робить нас тими, ким ми є, — відмінними від інших, унікальними особистостями.

У садочку ми навчаємо дітей найпростішого — обирати книжку чи іграшку, одяг, активності, поступово переходячи до складніших речей, як то вибір певної моделі поведінки. Кожна людина має навчитися приймати рішення і брати на себе відповідальність, не боятися нового досвіду, не бояться помилятися, приймати наслідки свого вибору.

Впродовж тижня розвиватимемо такі компетентності:

Цінності	Ставлення	Уміння	Знання та критичне розуміння
Повага до людської гідності та прав людини	Громадянська свідомість Упевненість у собі	Аналітичне та критичне мислення Уміння слухати та спостерігати Гнучкість та вміння адаптуватися	Знання самого себе та критична самооцінка

"Рамка компетентностей для культури демократії"

Завдання для вихователя

- Вчити обирати матеріали, з якими хочеться працювати
- Вчити обирати для себе активність
- Вчити обирати модель поведінки (усвідомлена дія, що ґрунтується на усвідомленні причинно-наслідкових зв'язків)

Очікувані навчальні результати

- Відстоює думку, що до кожної людини слід ставитися гуманно та з повагою до її гідності.
- Висловлює переконання, що може виконати заплановану діяльність.
- Бере участь у процесі ухвалення рішень стосовно питань, інтересів та спільного блага для громади.
- Може роздумувати над минулим досвідом
- Уважно прислухається до різних думок.
- Може змінювати свої рішення, якщо їх наслідки вимагають цього
- Може описати власні цінності та переконання.

Необхідні матеріали: картки з зображеннями різних речей: пляшечка з водою, серветки, ліхтарик, книжка, іграшка, панама, куртка, телевізор, шафа, подушка, гра, олівці... та наплічники (попросіть батьків, щоб у кожної дитини був рюкзачок з собою), роздруківки лабіринтів та бінго.

Крок 1. ЗУСТРІЧ У КОЛІ (20 хв.)

Мета: створити атмосферу, щоб діти почувалися комфортно, налаштувалися на спілкування, мали можливість фантазувати й обирати. Заохочуйте кожну відповідь.

1. Попросіть дітей сісти в коло.
2. Оберіть, у який спосіб будете вітатися з дітьми сьогодні (наприклад, вітаючись, будемо передавати по колу підморгування) "Добрий день, Наталочко!", "Привіт, Андрію". І підморгнути.
3. Запропонуйте пофантазувати разом. Запитайте, в який спосіб діти добралися чи прибули у садочок сьогодні. Розпочніть із себе. Наприклад: "Я до вас поспішала на хмарині!" "А ти як, Оксано?". Нехай висловиться кожна дитина по черзі.

Обговорення історії в колі

Михайлик та Орест — кращі друзі. Хлопці дуже любили фантазувати, їм завжди було цікаво щось вигадувати нове. Якось Михайлик вдосконалював новий трюк, щоб подолати уявного змія. Він так захопився, що не помітив Ореста, який підійшов ззаду, і ненароком сильно штовхнув його. Орестові стало боляче, він заплакав і сильно образився. Конфлікт, здавалося, був неминучим. Михайликові було прикро, але не хотілося просити вибачення. Адже він штовхнув Ореста ненавмисно.

Запитайте дітей та обговоріть:

- Чому Орест образився? Чому Михайлик не хотів вибачатися?
- Чи траплялися з вами схожі ситуації? Що ви відчували? Що ви робили в той момент?
- Що б ви порадили зробити Оресту?
- Що б ви зробили на місці Михайлика?

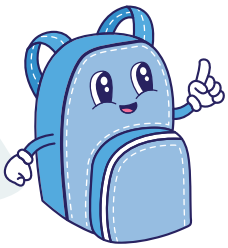

Формулюємо **"Правила в наплічник"** разом з дітьми:

- У нас завжди є вибір. Ми можемо обирати, що робити, а що не робити.
- Важливо думати про наслідки наших дій.

Крок 2. ГРА (15 хв.)

Наступні активності можна запланувати як індивідуальне завдання для кожного/ї, або за вибором вихователя об'єднати дітей по групах.

Гра "Збираємо валізу в подорож"

Запропонуйте дітям поміркувати, куди б вони хотіли б подорожувати. Для гри їм знадобляться рюкзачки (попросіть їх заздалегіть принести з дому) та дитячі речі (картки з зображеннями) на стільчику. Запропонуйте дітям обрати, які речі вони візьмуть із собою в подорож (нехай складуть ці речі в рюкзак). Далі нехай поміркують над тим, чого ще не вистачає. На стільчик кожній дитині перед початком гри покладіть декілька зображень "зайвих" речей.

Запитайте дітей та обговоріть:

- Як ви почувалися, коли збиралися в дорогу?
- Що було легко обрати?
- З вибором яких речей було складно?

Гра "Мандри"

У різних куточках кімнати розмістіть малюнки: повітряна куля, космічний корабель, автобус, потяг, велосипед, літак, автомобіль.

Запропонуйте дітям обрати, яким видом транспорту вони б хотіли подорожувати. Коли діти об'єднаються у групи за видами транспорту, нехай поміркують над тим, що їм знадобиться в подорожі (підготуйте для цього картки з зображеннями).

Гра "Лабіринт"

Роздрукуйте запропоновані заготовки лабіринтів. Підберіть необхідну кількість малюнків та складність (відповідно до віку). В зручному місці покладіть лабіринти і попросіть дітей обрати по одному малюнку. Дайте дітям олівці чи ручки, щоб виконати завдання і вийти з лабіринту.

Крок 3. ОРГАНІЗОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ГРУПАХ (20 хв.)

Скажіть, що зараз ми будемо щось малювати/клеїти/вирізати, працюючи у групах. Підготуйте відповідні матеріали для роботи.

- Оберіть собі команду, станьте по двоє чи троє
- Оберіть матеріали, з якими хочете працювати
- Придумайте що б ви хотіли намалювати разом
- Назвіть свій малюнок

Готові картини розмістіть на стіні чи дошці, створивши "галерею".

Запитайте дітей як називається їхня робота, про що говорили і як обирали, що намалювати

Рекомендації та додаткові ресурси на тиждень

1 Упродовж тижня знайдіть час, щоб поговорити з кожною дитиною про навичку обирати

Запитуйте дітей: Чи доводилось тобі сьогодні щось обирати? Що саме це було? Як ти обираєш ігри для себе та друзів? Хто у вас в сім'я обирає, що тобі одягати в садочок?

Пропонуйте дітям різні ситуації, ставлячи запитання: "А що зробив би супергерой? А що зробив би лиходій? А що зробив би твій друг? А що ти зробила б чи зробив би?".

2 Давайте дітям прості завдання, які допоможуть їм вчитися робити вибір

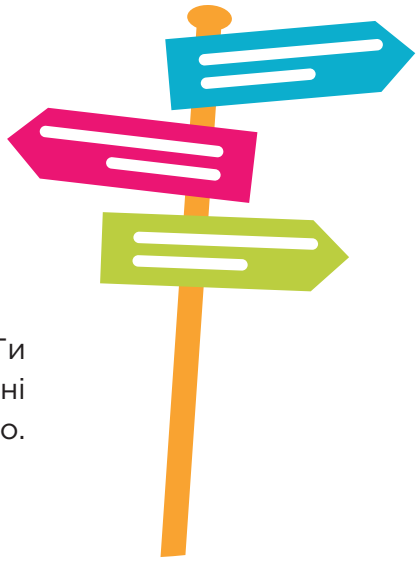

Пропонуйте обирати:

- матеріали, з якими діти працюють
- осередки діяльності
- реалізувати власний задум в грі, в творчих роботах

Навчайте дітей обирати, пропонуючи два варіанти на вибір: "Ти візьмеш на прогулянку машинку чи м'яч?", "Одягнеш сьогодні червону футболку чи жовту?", "Будеш яблуко чи грушу?" тощо.

3 Заохочуйте до спільної діяльності та обговорення

В осередках діяльності плануйте варіанти вправ для вибору дітьми. Наприклад, в осередку творчості: "Ви можете намалювати або виготовити аплікацію. Оберіть, що саме ви хотіли б зобразити". В бібліотеці дитина може обрати книжку для себе; читати її самостійно, з кимось з інших дітей або просити вихователькy почитати.

На вулиці запропонуйте дітям пограти в гру "Бінго". Оберіть та роздрукуйте варіант відповідно до пори року. Кількість копій має відповідати кількості дітей у групі. Завдання: знайти всі зображені елементи в одному рядочку по горизонталі чи вертикалі під час прогулянки. Хто впорався першим голосно вигукує "Бінго!".

Обговоріть: Як обирали, що шукатимуть спершу? Які враження у дітей від спостереження за природою? Що по дорозі зустріли найцікавіше? Чи допомагали одне одному чи працювали поодинці?

Перегляньте разом та обговоріть відео про "Вибір".

4 Залучайте до активностей інших дорослих та батьків

Розкажіть батькам, що зараз в групі ви працюєте над умінням робити вибір. **Навчайте дитину запитувати: "Чи можна я оберу?"**, як в садочку так і вдома, долучаючись в такий спосіб до повсякденних справ. Наприклад, "Можна я оберу, що готуватимемо на вечерю, який хліб купимо в крамниці, в який парк підемо гуляти".